Tot rust komen

Zes verbeeldende luisterverhalen

Matthijs Harkema

De Vrede van Overgave

De zes verhalen

Onder de sterren 3

Het raam boven de tuin 15

De beschutte baai 26

De nachttrein 36

De winterkamer 46

De tuin onder glas 55

Onder de sterren

Misschien is dit een moment waarop je even nergens naartoe hoeft. Er kan van alles zijn geweest vandaag. Dingen die aandacht vroegen, gesprekken die nog door je hoofd gaan, gedachten die zich blijven aandienen, of misschien gewoon een gevoel waarvoor je niet meteen woorden hebt. Je hoeft daar nu niets mee. Je hoeft ook niet eerst rustig te worden om naar dit verhaal te kunnen luisteren. Misschien zit je ergens gemakkelijk. Misschien lig je, of ben je nog op zoek naar een houding die prettig voelt. Je mag bewegen wanneer je wilt. Je mag je ogen sluiten, maar ze mogen ook openblijven. En als je gedachten afdwalen, is dat helemaal niet erg. Dit verhaal wacht nergens op. Het gaat gewoon rustig verder, en je kunt er ieder moment weer bij aansluiten.

Misschien merk je iets van de plek waar je nu bent. De ondergrond die je draagt. Het contact van je voeten, je rug, je handen, of waar je lichaam ook maar steun vindt. Je hoeft niet precies te voelen wat er gebeurt. Alleen het idee dat er iets onder je is, iets wat je niet zelf hoeft vast te houden, kan al voldoende zijn. En ergens, zonder dat je er iets voor hoeft te doen, gaat je ademhaling door. Misschien rustig, misschien wat sneller, misschien nauwelijks merkbaar. Je hoeft haar niet te veranderen. Het leven ademt op zijn eigen manier verder. Terwijl je luistert, mag alles zijn zoals het op dit moment is.

Stel je eens voor dat er ergens een weg loopt door een uitgestrekt landschap. Het is een rustige weg, niet druk en niet verlaten. Aan weerszijden groeien lange grassen die zacht bewegen in de wind. Verderop liggen glooiende heuvels, en daarachter tekenen verre bergen zich af tegen de hemel. Het is

laat in de middag, op dat bijzondere moment waarop het licht warmer wordt en de dag langzaam zijn haast verliest. De zon staat laag. Over het landschap ligt een gouden gloed, alsof alles voor even wat zachter is geworden. Je hoeft niet te weten hoe je hier gekomen bent. Misschien ben je er gewoon. Er is geen beginpunt dat je moet onthouden en geen bestemming die je moet bereiken. Je kunt rustig langs de weg kijken. Naar de grassen, naar de kleine bloemen tussen de stenen, naar een vogel die even boven het veld blijft hangen voordat hij verder vliegt.

In de verte staat een huis aan de rand van een bos. Niet groot, niet opvallend. Een huis dat er al lang lijkt te staan, alsof het alle seizoenen rustig heeft zien komen en gaan. Er brandt licht achter een van de ramen. De ramen weerspiegelen iets van de avondlucht. Er loopt een smal pad naar de voordeur, met aan weerszijden lage struiken en hier en daar een steen die door de jaren heen glad is geworden. Misschien spreekt die plek je aan. Misschien zou je er even willen kijken. Je kunt het pad volgen, zonder haast, terwijl het zachte grind onder je voeten ligt en de wind door de bladeren beweegt. Dichter bij het huis wordt de lucht gevuld met de geur van hout, aarde en iets warms dat moeilijk te benoemen is. Misschien doet het je denken aan een plek waar je vroeger graag kwam. Misschien ook helemaal niet. Je hoeft er geen herinnering bij te zoeken.

De deur staat op een kier. Binnen is het aangenaam warm. Het licht is gedempt en zacht, alsof niemand behoefte heeft aan felle lampen. Er staat een brede stoel bij het raam, met een deken over de leuning. Op een kleine tafel staat een kop warme thee. Er liggen een paar boeken, niet keurig gerangschikt, maar alsof iemand ze met plezier heeft gelezen en daarna heeft neergelegd. Alles heeft iets vertrouwds, zonder dat je precies hoeft te weten waarom. Je mag hier even blijven. Niet omdat je iets hebt

bereikt, niet omdat je eerst voldoende hebt gedaan, maar gewoon omdat er plaats is. Misschien ga je zitten bij het raam. Misschien blijf je liever staan en kijk je naar buiten. Er is geen juiste manier om hier te zijn. De kamer vraagt niets van je. Het licht blijft zacht. De bomen blijven bewegen. En de wereld buiten gaat rustig verder.

Door het raam zie je hoe de zon langzaam dichter bij de heuvels komt. De schaduwen worden langer. Het bos krijgt diepere kleuren, en de lucht verandert van helderblauw naar een mengeling van goud, zachtroze en een beetje koper. Ergens in de verte hoor je vogels die elkaar nog even lijken te roepen. Daarna wordt het weer stil, op die prettige manier waarop stilte niet leeg is, maar gevuld met kleine geluiden. Misschien is er nog steeds iets in je dat onrustig is. Een gedachte die terugkomt. Een gevoel dat niet zomaar verdwijnt. Ook dat mag hier aanwezig zijn. Het hoeft niet buiten te blijven om deze kamer binnen te mogen komen. Er is plaats voor meer dan één ervaring tegelijk. Er kan iets moeilijks zijn, en daarnaast het warme licht op de vloer. Er kan vermoeidheid zijn, en daarnaast het zachte ruisen van de bomen. Je hoeft niet te kiezen welke van die dingen er mag bestaan.

Na een tijdje valt je blik op een glazen deur aan de achterkant van het huis. Daarachter ligt een kleine tuin. Het avondlicht valt over een houten terras en een pad dat verderloopt tussen bloemen en lage struiken. Misschien lijkt het prettig om nog even naar buiten te gaan. De lucht is mild, met net genoeg koelte om de warmte van de dag te voelen verdwijnen. Er hangt een zachte geur van gras en bloeiende planten. Het pad slingert door de tuin en gaat over in een smalle wandelweg. Aan de ene kant begint het bos, aan de andere kant opent het landschap zich naar een brede vallei. Je kunt hier blijven staan, of verdergaan als je

wilt. Niets dringt aan. De weg ligt er gewoon, en de avond heeft nog alle tijd.

Langs het pad staan bomen met brede stammen en takken die hoog boven je samenkomen. Tussen de bladeren door valt het laatste zonlicht in kleine bewegende vlekken op de grond. Soms hoor je het zachte knappen van een takje, of het geritsel van een dier dat ergens tussen de struiken zijn weg zoekt. Het bos voelt levendig, maar niet druk. Ieder geluid heeft zijn eigen plek. Er is iets bijzonders aan een landschap dat niets van je verwacht. De bomen hoeven niet mooier te worden. Het gras hoeft niet sneller te groeien. De bergen in de verte hoeven nergens heen. Alles beweegt op zijn eigen manier door de tijd. Misschien is het prettig om daar even getuige van te zijn. Zonder iets toe te voegen. Zonder iets weg te nemen.

Langzaam worden de bomen minder dicht. Het pad komt uit bij een open veld, waar de heuvels zich uitstrekken tot ver voorbij wat je kunt zien. Het gras heeft een warme, goudgroene kleur. Hier en daar staan kleine groepjes bloemen. In de verte loopt een smalle rivier door de vallei, als een zilveren lijn tussen het groen. Daarachter liggen de bergen, rustig en onveranderlijk aan de horizon. Misschien zou je hier een tijdje willen blijven. Er staat een eenvoudige houten bank onder een oude boom. De plek lijkt precies goed om naar de avond te kijken. Het hout is glad, de lucht aangenaam, en vanuit de vallei komt een zachte wind omhoog. Je kunt plaatsnemen, of gewoon in gedachten in de buurt blijven. Het uitzicht is er ook wanneer je niet precies weet wat je ermee wilt.

Terwijl de zon verder zakt, verandert het landschap bijna ongemerkt. De gouden tinten worden dieper. De schaduwen schuiven over de heuvels. De rivier vangt nog even het laatste licht. Alles lijkt langzamer te bewegen, al weet je dat de tijd

gewoon doorgaat. Misschien merk je dat er niets hoeft te gebeuren om een moment de moeite waard te maken. De lucht voelt ruim. Niet omdat er geen grenzen bestaan, maar omdat er zoveel te zien is dat niet allemaal tegelijk aandacht vraagt. Je blik kan rusten op één boom, en daarna verdergaan naar de bergen. Je kunt luisteren naar de wind, of even nergens speciaal naar luisteren. Misschien komen er gedachten voorbij. Plannen voor morgen, herinneringen aan gisteren, iets wat je nog wilt zeggen of liever anders had gedaan. Je hoeft ze niet tegen te houden. Ze mogen komen en gaan terwijl het landschap blijft liggen waar het ligt. Verderop in de vallei begint een klein lichtje te branden. Misschien is het een huis, ergens tussen de bomen. Even later verschijnt er nog een lichtje, en nog een. Het zijn tekenen dat er op andere plekken ook mensen zijn. Mensen die hun avond beginnen, een maaltijd bereiden, met elkaar praten, een boek lezen, of misschien net als jij behoefte hebben aan een beetje rust. Je hoeft niemand te kennen om te weten dat het leven op zoveel plaatsen tegelijk doorgaat. Misschien geeft die gedachte een gevoel van verbondenheid. Misschien ook niet. Je hoeft er niets bij te voelen. Het is alleen een beeld: verspreid over het landschap branden kleine warme lichten, ieder op zijn eigen plek. En ergens daartussen mag ook voor jou een plek bestaan.

De zon raakt nu bijna de rand van de bergen. De hemel krijgt een diepe kleur van amber en zacht paars. Heel even lijkt het alsof het landschap wordt vastgehouden door het laatste licht van de dag. Dan verdwijnt de zon achter de horizon. Niet plotseling, maar geleidelijk. De warmte van het licht blijft nog even hangen, alsof de avond rustig afscheid neemt van de middag. Er komt een ander soort stilte. De vogels worden minder hoorbaar. De wind beweegt nog steeds door het gras, maar zachter. De eerste schaduwen vullen de vallei. En hoog boven de bergen verschijnt

een klein lichtpuntje. Misschien is het een ster, misschien een planeet. Het maakt niet zoveel uit. Het is het eerste teken van een hemel die langzaam zichtbaar wordt.

Je kunt je voorstellen dat je nog steeds op de bank zit, met de oude boom naast je. De lucht is iets koeler geworden. Misschien ligt er een zachte deken over je schouders. Niet omdat dat moet, maar omdat warmte soms gewoon prettig is. De wereld wordt donkerder, maar niet onvriendelijk. De lichten in de vallei blijven branden, en de hemel opent zich steeds verder. Langzaam verschijnen er meer sterren. Eerst een paar, verspreid over het donkerblauw. Daarna steeds meer, totdat het lijkt alsof er boven het landschap een onmetelijke ruimte ligt, gevuld met kleine lichtpunten. Sommige zijn helder, andere nauwelijks zichtbaar. Er zijn sterren die dicht bij elkaar lijken te staan en sterren die ver uit elkaar liggen. Ze hoeven geen patroon te vormen om mooi te zijn.

Misschien is het fijn om gewoon naar die hemel te kijken. Niet om iets te begrijpen, niet om een antwoord te vinden, maar om even te ervaren hoe groot de wereld is buiten alles wat vandaag je aandacht vroeg. Er zijn bergen, rivieren, bomen, dorpen, mensen, en daarboven een hemel die zich uitstrekt voorbij wat je kunt overzien. Je hoeft die ruimte niet te bevatten. Je mag er alleen even onder zitten. Soms kan een gedachte veel ruimte innemen. Soms kan een gevoel zo dichtbij komen dat het lijkt alsof er weinig anders meer bestaat. Maar hier, onder de sterren, is ook het landschap nog aanwezig. De boom naast je. De bank waarop je rust. De zachte wind. De lichtjes in de verte. Misschien maakt dat niets kleiner. Misschien hoeft dat ook niet. Het laat alleen zien dat er naast wat moeilijk is nog andere dingen kunnen bestaan.

Aan de rand van het veld loopt een pad verder naar een kleine verhoging. Bovenop staat een eenvoudig houten huisje met grote ramen. Het licht binnen is warm en gedempt. Misschien zou je er nog even willen kijken. De weg ernaartoe is kort en overzichtelijk. Langs het pad staan kleine lampjes die net genoeg licht geven om de omgeving te herkennen. Wanneer je dichterbij komt, zie je dat het huisje uitkijkt over de hele vallei. Binnen staat een lange bank met zachte kussens, en er liggen dekens in rustige kleuren. Een paar kleine lampen verspreiden een gouden gloed. Door de grote ramen kun je de sterrenhemel blijven zien. Er is geen muziek die je aandacht opeist. Misschien hoor je alleen het zachte ruisen van de wind langs het dak en het verre geluid van stromend water.

Je kunt een plek uitkiezen die prettig lijkt. Misschien bij het raam, waar de sterren goed zichtbaar zijn. Misschien wat verder naar binnen, waar het warmer is. Er is niemand die vraagt hoe het met je gaat. Niemand die wil weten of je inmiddels ontspannen bent. Je hoeft niets te vertellen. Zelfs als er iemand naast je zou zitten, zou diegene niets van je hoeven. Misschien kun je je voorstellen dat er iemand aanwezig is die je vertrouwt. Iemand die niet probeert het moment te verbeteren. Die niet haastig naar oplossingen zoekt. Iemand bij wie stilte niet ongemakkelijk hoeft te zijn. Je hoeft die persoon geen gezicht te geven. Misschien is het voldoende om je voor te stellen hoe het zou zijn wanneer gezelschap eenvoudig en vanzelfsprekend voelt. En als dat beeld niet prettig is, mag het verdwijnen. Dan is er alleen de kamer, het warme licht en het uitzicht op de sterren. Ook dat is goed. Er bestaat geen voorgeschreven manier om geborgenheid te ervaren.

Buiten wordt de nacht langzaam dieper. De hemel is nu donkerblauw, bijna zwart, en gevuld met lichtpunten. Over een deel van de hemel ligt een zachte, nevelige band van sterren. De

bergen zijn nog slechts donkere vormen tegen de horizon. De rivier vangt hier en daar het licht van de maan. Het landschap lijkt te rusten, zonder dat het werkelijk stilstaat. Misschien merk je dat je ademhaling gewoon doorgaat terwijl je luistert. Dat je lichaam ergens wordt gedragen. Dat je niet ieder geluid hoeft te volgen en niet iedere gedachte hoeft af te maken. En misschien merk je helemaal niets bijzonders. Ook dan is dit nog steeds een plek waar je mag zijn.

Er is geen verborgen opdracht in dit verhaal. Geen moment waarop je moet bewijzen dat het heeft gewerkt. Misschien brengt de verbeelding je ver weg. Misschien blijf je vooral bewust van de kamer waarin je werkelijk bent. Misschien wisselt dat elkaar af. Je kunt steeds opnieuw kiezen wat prettig voelt. In het huisje staat een kleine schaal met gladde stenen die ooit langs de rivier zijn gevonden. Ze verschillen allemaal van vorm en kleur. Sommige zijn lichtgrijs, andere bijna zwart, en een paar hebben dunne witte lijnen die er dwars doorheen lopen. Misschien pak je er in gedachten eentje op. Het oppervlak is glad en koel. Het is een gewone steen, gevormd door water en tijd, zonder haast. Je kunt hem weer neerleggen. Hij hoeft nergens voor te staan. Niet alles wat mooi is, hoeft een betekenis te krijgen. Soms is een steen gewoon een steen. Een lichtje gewoon een lichtje. Een avond gewoon een avond. En soms is dat eenvoudiger dan alles proberen te begrijpen.

De ruimte om je heen blijft aangenaam warm. De zachte kussens, de rustige kleuren, het licht dat niet te fel is. Buiten glinstert de sterrenhemel. Binnen is er niets dat dringend om aandacht vraagt. Misschien is het prettig om je voor te stellen dat je hier nog een tijdje mag blijven, zonder te weten hoe lang. De nacht heeft geen haast om voorbij te gaan. Langzaam komt de maan wat hoger boven de bergen. Het licht valt over het veld en maakt de toppen van het gras zichtbaar. De rivier lijkt een smalle

zilveren draad. Een paar wolken bewegen langzaam langs de sterren. Ze bedekken sommige lichtpunten even, en daarna worden die weer zichtbaar. De hemel verandert voortdurend, zonder dat hij daardoor zijn rust verliest.

Misschien kun je iets herkennen in dat beeld. Niet als een les die je moet leren, maar als iets wat je eenvoudig kunt bekijken. Er zijn momenten waarop het zicht helder is, en momenten waarop er wolken voorlangs trekken. De hemel hoeft de wolken niet weg te duwen. En de wolken hoeven niet te blijven. Alles beweegt op zijn eigen manier. Je hoeft jezelf niet met de hemel te vergelijken. Je hoeft nergens bovenuit te stijgen. Misschien is het juist prettig om te weten dat je hier mag blijven, met beide voeten op de grond, met een lichaam dat voelt wat het voelt en gedachten die soms alle kanten opgaan. Je hoeft geen ander mens te worden om even van het uitzicht te mogen genieten. Ergens buiten hoor je het zachte geluid van stromend water. Misschien loopt er vlak bij het huisje een smal beekje, dat vanuit de bergen naar de rivier stroomt. Het water vindt zijn weg tussen stenen en langs kleine bochten. Soms stroomt het sneller, soms bijna onmerkbaar langzaam. Het maakt geen verschil voor de nacht. Het geluid mengt zich met de wind en verdwijnt weer in de stilte. Misschien worden je gedachten wat stiller. Misschien blijven ze aanwezig. Je hoeft niet te controleren wat er gebeurt. Dit moment is niet bedoeld om iets af te dwingen. Je mag luisteren, wegdromen, even niet opletten, en later weer terugkomen bij de stem die rustig verder vertelt.

Er is iets vriendelijks aan een plek die niet verandert wanneer jij je anders voelt. Het huisje blijft warm, ook wanneer je onrustig bent. De sterren blijven zichtbaar, ook wanneer je gedachten ergens anders zijn. De rivier blijft stromen, ook wanneer je er niet naar luistert. Je hoeft de wereld niet voortdurend vast te houden om er deel van uit te maken. Misschien komt er een

herinnering aan iemand bij wie je je ooit op je gemak voelde. Een gewone middag, een gesprek, een blik, een hand op je schouder, of de stilte naast iemand die niets van je verwachtte. Misschien is er zo'n herinnering. Misschien niet. Je hoeft er niet naar te zoeken. Je kunt ook gewoon bij dit huisje blijven, bij het warme licht en het uitzicht op de nacht.

Langzaam wordt de hemel iets lichter aan de verre horizon. Niet omdat de nacht al voorbij is, maar omdat de maan hoger staat en haar zachte licht over de vallei verspreidt. De bergen lijken iets duidelijker zichtbaar. De bomen krijgen zilveren randen. Het pad terug naar het huis aan de bosrand ligt rustig tussen de velden. Misschien is het tijd om langzaam aan de terugweg te denken. Niet omdat je weg moet, maar omdat ook terugkeren op een rustige manier mag gebeuren. Je hoeft het landschap niet achter te laten alsof het verdwijnt zodra je je ogen opent. Misschien blijft er iets van de sfeer bij je, of misschien vervaagt het verhaal vanzelf. Beide zijn goed.

Je kunt je voorstellen dat je nog één keer door het grote raam kijkt. Naar de bergen, de rivier en de sterren. Naar de kleine lichtjes van huizen in de verte. Naar het landschap dat gewoon doorgaat, ook wanneer niemand ernaar kijkt. Het hoeft niets van je te onthouden. En jij hoeft niets van het landschap te bewaren. Dan kun je, als je wilt, rustig het pad terug volgen. De kleine lampjes geven een zachte gloed. Het gras beweegt in de avondwind. De bomen aan de rand van het bos staan stil en vertrouwd. Verderop zie je opnieuw het huis waar je reis begon. Het licht achter het raam brandt nog steeds. Wanneer je dichterbij komt, herken je de tuin, de houten deur en de eenvoudige kamer met de stoel bij het raam. De deken ligt nog over de leuning. Op de tafel staat de kop thee. Het huis is niet veranderd. Misschien voelt het nu anders. Misschien ook niet. Je hoeft dat niet te beoordelen. Je kunt nog even plaatsnemen bij

het raam. Buiten liggen de velden onder de sterrenhemel. Binnen is het warm. Er is niets wat je hoeft af te ronden. Je hoeft geen conclusie te trekken uit wat je hebt meegemaakt. Misschien was het een prettig verhaal. Misschien waren er momenten waarop je afdwaalde. Misschien waren er gedachten of gevoelens die aandacht vroegen. Alles mocht er zijn.

En langzaam kun je weer iets meer merken van de plek waar je werkelijk bent. Misschien hoor je een geluid in de kamer. Misschien voel je de ondergrond waarop je zit of ligt. Misschien merk je de temperatuur van de lucht, of het contact van je kleding met je huid. Je hoeft daar niet uitgebreid bij stil te staan. Alleen wanneer het prettig is. Je ademhaling gaat nog steeds op haar eigen manier verder. Je lichaam mag bewegen wanneer het daar behoefte aan heeft. Misschien wil je je handen even verplaatsen, je schouders wat anders laten rusten, of je ogen openen als ze gesloten waren. Er is geen haast. Je kunt rustig de tijd nemen die bij je past.

Het landschap uit dit verhaal hoeft niet vastgehouden te worden. Je kunt er later opnieuw naar luisteren, of het gewoon laten vervagen. Misschien blijft er een beeld hangen. Het warme licht in het huis. De rivier tussen de heuvels. De sterren boven de bergen. Of misschien vooral het gevoel dat er even niets van je werd gevraagd. En als er niets is blijven hangen, is dat ook goed. Niet ieder moment hoeft iets op te leveren. Niet ieder verhaal hoeft iets te veranderen. Soms is het genoeg om een tijdje ergens te zijn, zonder dat je jezelf hoeft te verbeteren.

Misschien zijn er nog steeds dingen die zwaar voelen. Dingen die wachten, vragen die openstaan, of gevoelens waarvoor nog geen woorden zijn. Ze hoeven niet verdwenen te zijn om verder te mogen gaan. Er kan daarnaast ook een beetje ruimte bestaan. Een kleine opening naar iets gewoons. Een geluid. Een licht. Een

vertrouwde plek. De aanwezigheid van iemand. Of eenvoudigweg het besef dat je hier bent. Je hoeft niet alles alleen te dragen, en je hoeft ook niet alles op dit moment te begrijpen. Misschien komt er later een moment om ergens aandacht aan te geven. Misschien is er iets wat je met iemand wilt delen. Maar dat hoeft niet nu, niet omdat dit verhaal dat van je vraagt.

Voor dit moment mag de wereld gewoon verdergaan. De bomen bewegen. De rivier stroomt. De sterren staan boven de bergen. En jij mag terugkeren naar je eigen omgeving, in je eigen tempo, met alles wat er is. Misschien hoeft wat er is niet altijd alles te zijn. En misschien is dat, voor nu, genoeg.

Het raam boven de tuin

Misschien is het prettig om je voor te stellen dat er ergens, tussen lage heuvels, een oud kasteel staat.

De avond begint er langzaam.

Op de muren ligt nog een beetje zonlicht. Beneden, aan de voet van het kasteel, staan de huizen van een klein stadje dicht bij elkaar. Uit enkele schoorstenen stijgt rook op. Er wordt ergens gegeten. Een winkelier haalt zijn luifel binnen.

Vanaf hier zijn het kleine bewegingen in de verte.

Dichterbij ligt een tuin.

Een brede boom buigt over een stenen pad. Tussen zijn bladeren hangt het laatste licht van de dag. Onder de boom staat een bank, waarvan het hout door de jaren heen glad is geworden.

Je kunt je voorstellen dat je daar even bent.

De beelden mogen hun eigen vorm krijgen. Misschien zie je de tuin duidelijk voor je. Misschien bereiken vooral de woorden je, terwijl je ligt of zit op de plek waar je nu bent.

Boven de tuin brandt een lamp achter een raam.

Dat raam staat een klein stukje open.

Een gordijn beweegt naar binnen, blijft even hangen en zakt dan weer terug.

Vanuit de kamer valt een baan licht over de stenen muur.

Er loopt een kort pad naar een deur beneden. Wanneer je dat pad in gedachten volgt, hoor je het zachte grind. Aan weerszijden groeit lavendel. Sommige bloemen hebben hun kleur nog bewaard; andere zijn al zilvergrijs geworden.

Bij de deur ruik je iets van warm hout.

Binnen ligt een brede gang. De vloer bestaat uit grote stenen, met hier en daar een ondiepe kuil waar jarenlang voeten overheen zijn gegaan.

Een paar brede treden leiden naar de tuinkamer. De deur staat open.

Daar brandt de lamp die je buiten zag.

Je kunt er rustig binnenkomen.

De kamer is kleiner dan je van buiten misschien had gedacht. Er staat een stoel bij het raam. Een deken ligt over de leuning. Aan de andere kant van de kamer gloeit een vuur.

Iemand heeft een blok hout zo neergelegd dat het langzaam kan opbranden.

Af en toe klinkt een zacht tikje.

Dan is er weer het gelijkmatige geluid van het vuur.

Misschien heb je vandaag veel rekening gehouden met wat er moest gebeuren. Met de tijd, met andere mensen, met alles wat nog aandacht vroeg.

Hier staat voorlopig alleen een stoel bij een raam.

Je kunt er plaatsnemen zoals je bent.

Het raam kijkt uit over de tuin.

Vanaf deze hoogte zie je het ronde perk onder de boom. Een smal watergootje loopt langs de muur en verdwijnt tussen de planten. Het water komt uit een bron hoger op de heuvel.

Je kunt het horen wanneer het vuur even zachter klinkt.

Een klein, doorgaand stromen.

Op de vensterbank staat een aardewerken kom. Er liggen een paar peren in, groen met een gele kant. Eén blad is aan een steeltje blijven zitten.

Het avondlicht raakt de rand van de kom.

Langzaam schuift die lichte plek verder over het hout.

Buiten beweegt de boom.

Aan de uiteinden van de takken trillen de bladeren wat sneller. Dichter bij de stam is de beweging nauwelijks zichtbaar.

Er gaat een vogel op de tuinmuur zitten.

Hij kijkt naar het gras, legt zijn kop even scheef en vliegt weer verder.

De tuin blijft achter.

Misschien zijn er ondertussen gedachten aan iets wat nog niet af is.

Een gesprek. Een vraag. Iets van morgen.

Ook daarmee kun je hier zitten. De avond hoeft niet te wachten tot je alles hebt overdacht.

Aan de overkant van de tuin wordt een lamp aangestoken.

Het is een klein licht achter het raam van de tuinmanswoning. Eerst zie je alleen de gloed. Dan wordt de vorm van het raam duidelijker en verschijnt er een stukje van de kamer erachter.

Een tafel.

De rugleuning van een stoel.

Even loopt er iemand langs.

Daarna blijft het licht rustig branden.

In de tuinkamer klinkt het zachte schuiven van een houtblok. Een paar vonkjes stijgen op en verdwijnen in de schoorsteen.

De warmte van het vuur heeft zich door de kamer verspreid.

Bij het open raam komt koelere lucht naar binnen. Ze beweegt langs het gordijn en brengt iets van de geur van de tuin mee.

Warmte en avondlucht.

Het water langs de muur.

Het licht aan de overkant.

Er hoeft weinig te gebeuren om hier een tijdje te kunnen blijven.

Boven de tuin verandert de hemel van kleur. Het blauw wordt dieper. Tussen twee takken verschijnt een eerste lichtpunt.

Misschien valt het je meteen op.

Misschien ontdek je het pas later, wanneer er al een tweede naast staat.

Vanuit de stoel is een klein stukje hemel zichtbaar. Verderop liggen de heuvels, inmiddels donker aan de rand van het stadje.

Achter sommige ramen beneden brandt nog licht.

Op andere plekken is de dag al afgelopen.

Hier, boven de tuin, gloeit het vuur.

Het gordijn beweegt af en toe naar binnen.

En telkens wanneer het weer stilhangt, hoor je het water langs de oude muur.

Een tijdje volg je misschien dat geluid.

Het wordt iets helderder waar het water over een randje valt. Daarna klinkt het lager, dichter bij de aarde. Vanuit de stoel kun je niet de hele loop zien. Een stuk verdwijnt achter de lavendel, een ander stuk onder de boom.

Toch blijft het stromen hoorbaar.

De kamer is inmiddels wat donkerder geworden. Het licht van de lamp ligt op de leuning van de stoel en op een deel van de vloer. Verderop worden de hoeken zacht en onduidelijk.

In het raam verschijnt een weerspiegeling.

De lamp lijkt even tussen de takken buiten te hangen.

Wanneer het gordijn beweegt, verdwijnt een stukje van haar gloed. Dan wordt ze weer zichtbaar, een klein warm licht tussen de bladeren.

Misschien is het prettig dat er vanavond niets bijzonders van je verwacht wordt.

Ook een gewone, vermoeide versie van jezelf kan hier een plek hebben. Met de woorden die je vandaag wel vond, en de woorden die pas later kwamen.

De stoel staat dicht genoeg bij het raam om de tuin te kunnen zien.

De deken ligt binnen handbereik.

In gedachten kun je haar over je heen leggen. Ze is zacht geworden door jarenlang gebruik. Aan de rand loopt een eenvoudige geweven lijn, die op sommige plekken wat is vervaagd.

Buiten komt een kleine wind op.

Je ziet hem eerst in de boom. Daarna buigt de lavendel mee en bewegen de schaduwen over het pad.

Het gordijn bolt even naar binnen.

Dan zakt het terug.

Er klinkt ergens een deur die wordt gesloten. Het geluid komt van ver en heeft iets alledaags. Iemand heeft de avondlucht nog even binnengelaten en vindt het nu tijd om het binnen warm te houden.

Verderop in het stadje luidt een klok.

De slagen komen met ruime tussenpozen over de daken. Iedere klank blijft een tijdje hangen, tot hij nauwelijks nog te onderscheiden is van de geluiden van de avond.

Je kunt ze voorbij laten gaan.

De laatste slag verdwijnt achter de heuvels.

Daarna hoor je het water weer.

Misschien dwaalden je gedachten ondertussen af. Naar iets van vandaag, of naar iets waarvan je niet precies weet hoe het ineens bij je kwam.

Je hoeft niet terug te zoeken waar je was gebleven.

Je bent hier, in de tuinkamer.

Buiten staat de boom.

Aan de overkant brandt de kleine lamp.

Het vuur heeft een diepere, rode gloed gekregen. Langs het hout lopen dunne lijnen van licht. Af en toe breekt er een klein stukje af dat zacht tussen de as terechtkomt.

Het is een vuur dat nog lang warmte zal geven.

In de tuin zijn de bloemen minder goed van elkaar te onderscheiden. Het perk is nu vooral een lichte vorm onder de donkere takken.

Een paar witte bloemen blijven zichtbaar.

Ze groeien dicht bij de muur, op de plek waar overdag de zon het langst blijft hangen. Vanuit de kamer lijken ze een beetje op kleine stukjes van het avondlicht die zijn achtergebleven.

Er is tijd om ernaar te kijken.

En tijd om je ogen ergens anders te laten rusten.

Je hoeft deze plek niet mooi genoeg te vinden, of er een bepaald gevoel bij te krijgen. Soms is luisteren eenvoudigweg luisteren, terwijl er vanbinnen nog van alles door elkaar loopt.

Het water blijft zijn weg langs de muur vinden.

Aan de overkant schuift iemand een stoel naar de tafel. Door het raam is alleen een hand zichtbaar die een kom neerzet. Dan verdwijnt de beweging weer uit beeld.

Misschien is het daar ook warm.

Misschien staat er soep op tafel en wordt er gesproken over iets heel gewoons.

De tuin ligt tussen de twee verlichte ramen in.

Er hangt iets vriendelijks in die kleine afstand. Aan deze kant een kamer waar je kunt zitten. Aan de andere kant iemand die zijn avond begint.

Niemand hoeft de stilte ertussen op te vullen.

Boven de boom zijn meer sterren verschenen. Door een opening in de bladeren zie je een klein groepje dicht bij elkaar. Wat verderop staat één helderder punt.

Langzaam verschuift een dunne wolk.

Je ziet haar nauwelijks, totdat een paar sterren achter haar verdwijnen. Even later komen ze aan de andere kant weer tevoorschijn.

Op de vensterbank is de kom met peren nu vooral een ronde vorm in het lamplicht. Het kleine blad werpt een schaduw op de muur.

Het is hier een kamer waarin iemand al vaak heeft gezeten.

Dat zie je aan de vloer bij de stoel. Aan het hout van de vensterbank, waar de verf een beetje is afgesleten. Aan de deken die gemakkelijk over de leuning valt.

Er is geleefd, in gewone avonden.

Met regen tegen het raam. Met warme zomerlucht. Met dagen waarover veel te vertellen was en dagen waarop iemand vooral naar buiten keek.

Vanavond ben jij hier, in gedachten.

Je hoeft niets bijzonders mee te brengen om ook een van die avonden te mogen hebben.

Buiten raakt een blad los.

Het draait eenmaal om zichzelf, komt op de tuinmuur terecht en blijft daar liggen.

Vanuit het stadje klinkt nog een kort gesprek. Een stem roept iets, een andere stem antwoordt. Daarna wordt ergens gelachen.

Het geluid reikt tot de tuin en gaat weer op in de avond.

Misschien zijn er mensen aan wie je denkt wanneer je zulke geluiden hoort. Iemand die dichtbij is, iemand die je mist, of iemand met wie een gesprek nog niet klaar is.

Je hoeft dat hier niet verder uit te zoeken.

Er kan een gedachte aan iemand zijn, terwijl je ook de warmte van de kamer in gedachten hebt. Terwijl het raam openstaat en er water langs de muur stroomt.

De avond biedt plaats aan meer dan één ding.

Het vuur klinkt een tijdje wat zachter.

De gloed is er nog, diep tussen het hout. Een klein vlammetje verschijnt, buigt opzij en wordt weer lager.

Op de vloer beweegt het licht mee.

Je blik kan er een tijdje bij blijven. Het verandert langzaam genoeg om het niet te hoeven volgen.

Aan de buitenkant van het raam groeien een paar dunne ranken langs de stenen. Overdag zouden de bladeren groen zijn. Nu hebben ze de kleur van de nacht.

Eén blad raakt af en toe de rand van het kozijn.

Een heel licht tikje.

Daarna hangt het weer stil.

In de tuinmanswoning wordt het licht gedempt. Het kleine raam blijft zichtbaar, maar de tafel erachter verdwijnt uit het zicht.

Misschien is de maaltijd voorbij.

Er worden nog een paar dingen opgeruimd. Een kom wordt weggezet. Een doek hangt te drogen over de leuning van een stoel.

Ook daar wordt het langzaam rustig.

De hemel boven de tuin is nu donkerblauw.

De heuvels liggen als brede vormen aan de horizon. Daartussen zijn de lichtjes van het stadje zichtbaar, sommige dicht bij elkaar en andere een eindje verderop.

Vanaf de tuinkamer lijken de afstanden klein.

Een licht achter een raam.

Een pad door de tuin.

De boom die tussen de aarde en de hemel staat.

Misschien merk je dat je al een tijdje nergens naartoe bent gegaan. Het verhaal is bij deze kamer gebleven, terwijl buiten de avond veranderde.

Er kan iets prettigs zijn aan een moment dat geen volgende stap vraagt.

Aan even kunnen blijven, zonder alvast te bedenken hoe je straks verder moet.

De stoel draagt in gedachten het gewicht dat je haar toevertrouwt. Het kussen is een beetje gevormd naar de mensen die er eerder zaten.

Je kunt de deken laten liggen zoals ze ligt.

Je kunt ook wat anders gaan zitten, of iets veranderen aan je houding op de plek waar je werkelijk luistert.

De kamer blijft ondertussen in het verhaal aanwezig.

De lamp bij het raam.

Het vuur.

De tuin daarachter.

Het water stroomt nog steeds langs dezelfde muur.

Nu de andere geluiden minder zijn geworden, is het bijna alsof je de kleine bochten erin kunt horen. Hier valt het een stukje. Daar glijdt het verder onder de bladeren.

Het komt van de heuvel, langs wortels en stenen, en loopt beneden door naar de rivier.

Vanuit deze kamer hoor je alleen dit kleine deel.

Dat is genoeg om het te herkennen.

De wind is gaan liggen.

Het gordijn hangt bijna stil. Heel af en toe beweegt de onderste rand, zo weinig dat je het pas merkt wanneer je er een tijdje naar kijkt.

Een strook sterrenhemel blijft zichtbaar boven de boom.

De lamp in het raam van de tuinmanswoning gaat uit.

Een ogenblik lijkt die kant van de tuin donkerder.

Daarna worden de vormen weer herkenbaar. De lage muur. Het dak. Een bleke lijn waar het pad verderloopt.

Achter het raam aan jouw kant brandt nog licht.

Misschien zijn er dingen die morgen opnieuw aandacht vragen. Dat kan zo zijn. De wereld hoeft vanavond niet afgerond te worden.

Voor nu is er de kamer waarin het vuur langzaam uitbrandt.

De geur van hout.

De deken over de stoel.

En het open raam, waarlangs een beetje avondlucht binnenkomt.

Het verhaal kan je hier nog even gezelschap houden.

Ook als de beelden vervagen.

Ook als er af en toe alleen een woord bij je aankomt.

Het water langs de muur is een vertrouwd geluid geworden. Soms merk je het op, soms verdwijnt het naar de achtergrond.

De tuin heeft haar nachtelijke kleuren gekregen.

De witte bloemen blijven nog een tijdje zichtbaar.

Boven het kasteel bewegen langzaam de wolken, hoog genoeg om de torens ongemoeid te laten. Hier en daar opent zich een stukje hemel.

Er staat een stoel bij het raam.

Er brandt een kleine lamp.

Je kunt in gedachten nog wat langer blijven.

De avond gaat verder, op haar eigen manier.

Het hout gloeit.

De boom staat boven het stenen pad.

En buiten, langs de oude muur, stroomt zacht het water.

De beschutte baai

Ergens langs een kust ligt een kleine baai.

Vanaf de open zee zou je haar gemakkelijk voorbijvaren. Twee lage landtongen houden het water ertussen uit de wind. Achter de bomen staat een huisje, met ramen die naar het westen kijken.

Het is avond.

Boven het water hangt nog iets van het laatste daglicht. Langs de rotsen beweegt een dunne lijn schuim. Een golf komt tot bij een platte steen en trekt zich langzaam weer terug.

Je kunt je voorstellen dat je daar bent.

Misschien ontstaat er een duidelijk beeld. Misschien zijn het vooral de geluiden en de woorden die je een tijdje vergezellen.

Het huisje staat dicht bij de oever.

Voor de deur ligt een klein terras van ongelijke stenen. In de voegen groeit hier en daar een plantje. Een lage muur loopt langs de rand en buigt mee met de kust.

Er staat een brede bank, op een plek waar het huis de wind tegenhoudt.

Over de leuning ligt een deken.

Achter het raam brandt een lamp.

Vanuit deze hoek kun je de hele baai zien. Het water vlak bij de kant, de bomen op de tegenoverliggende oever en de opening tussen de twee landtongen.

Daarachter ligt de zee.

Je hoeft er vanavond niet naartoe.

Hier is een bank bij een huisje.

Er is een plek om even te blijven.

Misschien ben je vandaag al genoeg onderweg geweest. In wat je deed, of in alles waar je gedachten naartoe gingen.

Je kunt aankomen zonder eerst ergens mee klaar te zijn.

Het water beweegt rustig tegen de stenen.

Een golfje vult een kleine holte, blijft er een ogenblik in glanzen en loopt dan terug.

Even later gebeurt het opnieuw.

De beweging is bijna hetzelfde.

Toch vangt het water iedere keer een ander stukje licht.

Aan de rechterkant ligt een kort steigertje. Er is een roeiboot aan vastgemaakt, met twee stevige touwen.

De boot is lichtblauw geschilderd. Op sommige plekken is de verf dun geworden en komt het hout eronder tevoorschijn.

Binnen liggen de riemen naast elkaar.

De boot beweegt een klein stukje wanneer het water onder haar doorloopt.

Een touw komt even strak te staan.

Dan hangt het weer wat losser.

Ze kan hier blijven liggen.

Vanaf de bank hoor je af en toe hoe het hout zacht tegen een stootkussen komt. Een dof, klein geluid, dat opgaat in het water langs de oever.

Boven het huisje bewegen de takken van een den.

De wind zit vooral hoog in de boom. Op het terras is het beschut.

Je ruikt iets van zout en van hout dat overdag warm is geworden in de zon.

Achter je staat de deur een stukje open.

Binnen is een eenvoudige kamer, met een tafel en een stoel bij de lamp. Aan de andere kant brandt een klein vuur.

Het licht valt tot op de drempel.

Je kunt buiten blijven zolang het prettig is. De kamer is dichtbij.

Voorlopig is er nog warmte van de dag in de stenen.

De lucht boven het water krijgt een zachtere kleur.

Er ligt een smalle strook koper langs de horizon. Hogerop wordt het blauw langzaam dieper.

Een vogel vliegt laag over de baai.

Zijn vleugels raken bijna het water. Even lijkt hij zich met zijn eigen weerspiegeling mee te bewegen.

Dan gaat hij wat hoger en verdwijnt langs de bomen.

Het water sluit zich onder zijn vlucht.

Misschien komt er ondertussen een gedachte terug die je al vaker hebt gehad.

Iets waarvoor je nog steeds geen antwoord hebt. Iets wat morgen weer aandacht zal vragen.

Je hoeft die gedachte niet het water op te sturen.

Ze kan gewoon even bij je zijn, terwijl de baai blijft liggen waar ze ligt.

Aan de overkant staan een paar huizen tussen de bomen.

Overdag zouden ze beter zichtbaar zijn. Nu zie je vooral de ramen waarin licht begint te branden.

Eerst één.

Dan een tweede, iets hoger op de helling.

Het licht valt in smalle strepen op het water. De strepen worden langer wanneer er een golfje doorheen loopt en vallen daarna weer uiteen.

Vanuit de huizen is het misschien net zo.

Iemand kijkt uit het raam en ziet aan deze kant een lamp bij een klein terras.

Jij hoeft diegene niet te kennen.

Er zijn op verschillende plekken mensen aan hun avond begonnen.

Misschien wordt er een tafel afgeruimd. Misschien zit iemand nog met een boek bij het raam. Misschien staat er een pan te weken die pas morgen wordt afgewassen.

Het leven heeft hier kleine geluiden.

Een deur ergens verderop.

Een stoel die over een vloer schuift.

En steeds het water langs de kant.

Op het terras staat een pot met rozemarijn. De takjes zijn wat over de rand gaan hangen. Wanneer de wind een andere richting kiest, bereikt de geur even de bank.

Daarna verdwijnt hij weer tussen de andere geuren van de kust.

Je hoeft niet iedere verandering op te merken.

De avond gaat ook verder wanneer je aandacht ergens anders is.

Een tijdje kijk je misschien naar de roeiboot.

Op de bodem ligt een dun streepje licht van de lamp bij het huis. De rand van de boot werpt een donkere lijn op het water.

Soms hoor je een heel zacht klotsen tegen de romp.

Dan vooral weer de golfjes bij de stenen.

De touwen zijn vastgemaakt.

De riemen liggen binnen.

Voor vanavond is de boot op haar plek.

Misschien ben je gewend om rust te verbinden aan iets wat eerst af moet zijn. Een taak, een gesprek, een gevoel dat minder moet worden.

Hier hoeft de baai niet te wachten tot jouw dag een afgerond verhaal is.

Er kan iets onaf zijn.

En er kan een bank staan, bij een huisje aan het water.

Het laatste koper langs de horizon is bijna verdwenen.

Boven de linker landtong verschijnt een helder lichtpunt. Een tijdje later wordt er nog één zichtbaar, dichter bij de hoge takken.

De lucht is ruim vanuit deze hoek.

Je kijkt onder de rand van het dak door, over het water heen. De bomen houden aan weerszijden een deel van de hemel vast.

In het midden wordt de nacht langzaam zichtbaar.

De wind verplaatst zich door de den.

Je hoort een wat langer ruisen, alsof de takken elkaar iets doorgeven. Dan wordt het weer zachter.

Op het terras blijft de deken liggen.

Misschien sla je haar in gedachten om je heen. Misschien merk je vooral hoe prettig het is dat het warme licht van de kamer dichtbij is.

Je kunt het houden bij het beeld dat bij je past.

De deur beweegt nauwelijks.

De lamp staat binnen op tafel.

Een deel van haar licht raakt de stoel en een deel de muur daarachter. Het is genoeg om de kamer te herkennen zonder alles scherp te zien.

Na een tijdje kun je je voorstellen dat je naar binnen gaat.

Het zijn maar een paar stappen vanaf de bank.

De vloer bij de deur is van hout. Het raam staat op een kier, zodat het geluid van de baai mee de kamer in komt.

De stoel staat zo dat je naar buiten kunt blijven kijken.

Vanaf hier zie je het water tussen de stijlen van het raam. Een stukje van het terras. De donkere vorm van de roeiboot.

Je kunt plaatsnemen.

Buiten blijft de baai dezelfde baai.

Alleen de plek van waaruit je kijkt is wat warmer geworden.

Misschien ben je moe.

Van een volle dag, of van iets wat al veel langer duurt.

Je hoeft die vermoeidheid hier niet nuttig te maken. Er mag een avond voorbijgaan waarin je vooral ergens bent.

De stoel staat bij het raam.

Het kleine vuur brandt.

En buiten komt telkens een golfje tot bij de platte steen.

In de kamer hangt een lichte geur van hout en thee.

Op de tafel ligt een boek, met een dun lint tussen de bladzijden. Het is dicht.

Je kunt het daar laten liggen.

De vlam in de lamp beweegt even wanneer er lucht langs het raam komt. Haar schaduw verschuift over de muur.

Dan staat het licht weer rustig.

Boven de tegenoverliggende oever zijn meer sterren verschenen.

Je ziet ze tussen de takken en in het open stuk hemel boven het water. Sommige zijn duidelijk, andere worden pas zichtbaar wanneer je blik een tijdje in dezelfde richting blijft.

De maan staat laag naast de rechter landtong.

Een bleke baan licht bereikt de opening van de baai. Dichter bij het huisje breekt die baan in kleine stukjes op het water.

Ze bewegen mee met de golfjes.

Je hoeft er geen lijn in te blijven zien.

Soms is er een glans.

Dan weer donkerblauw water.

Het vuur in de kamer maakt een klein geluid. Een dun stukje hout breekt en zakt tussen de andere blokken.

De warmte blijft.

Misschien hoor je ondertussen ook iets van je eigen omgeving. Een geluid dat niet bij het huisje hoort. Verkeer, een stem, iets in de kamer waar je werkelijk bent.

Het hoeft de baai niet weg te nemen.

Je kunt naar een verhaal luisteren en tegelijk gewoon thuis zijn. Of ergens anders, op de plek waar deze woorden je bereiken.

De beelden kunnen even vervagen.

En wanneer er weer iets bij je aankomt, is er nog steeds het huisje aan het water.

Het raam.

De stoel.

Het zachte klotsen bij de boot.

Aan de overkant gaat een van de lichten uit.

Een ander blijft branden.

De weerspiegeling daarvan komt tot halverwege de baai. Soms wordt ze onderbroken door de beweging van het water.

Verderop ligt de open zee, die je vanuit de stoel maar gedeeltelijk kunt zien.

Hier buigt de kust naar binnen.

De stenen van het terras liggen dicht bij het huis. De lage muur houdt een beetje warmte vast.

Boven het water hangt inmiddels een dunne nevel. Ze verzamelt zich vooral bij de bomen aan de overkant.

De stammen verdwijnen er een klein stukje in.

De verlichte ramen blijven zichtbaar.

Het is een rustig verschuiven van vormen, terwijl de avond dieper wordt.

Misschien is er iets wat je nog steeds bezighoudt.

Het kan dichtbij blijven, ook tijdens een verhaal.

En misschien was er tussendoor even de beweging van maanlicht op het water. Of het idee van een stoel bij een open raam.

Zo'n ogenblik hoeft geen begin van iets te zijn.

Het heeft gewoon even bestaan.

Buiten beweegt de boot.

De touwen houden haar bij de steiger. Ze heeft ruimte om een beetje mee te gaan met het water.

Een klein bewegen naar links.

Dan weer terug.

In de kamer wordt het licht van het vuur wat roder.

De lamp blijft branden.

Op de vensterbank ligt een schelp, bleek aan de binnenkant en grijs aan de buitenkant. Ze is ooit opgeraapt langs de waterlijn en hier neergelegd.

Er staat geen naam bij.

Ze ligt gewoon in het licht, met een dunne schaduw erachter.

Misschien heb je haar eerder niet opgemerkt.

Dat geeft niets.

Een kamer hoeft niet in één keer ontdekt te worden.

Je kunt hier een tijdje zitten en steeds hetzelfde raam zien. Het water horen zonder erop te letten. Even naar het vuur kijken en daarna weer naar de nacht.

Aan de overkant wordt de nevel wat lichter door de maan.

De laatste ramen liggen als kleine warme punten tussen de bomen.

Er komen minder geluiden uit de huizen.

De baai blijft hoorbaar.

Een golfje bij de steen.

Water tegen de boot.

De wind, af en toe hoog in de den.

Je hoeft niet op een bijzonder einde te wachten.

Het verhaal mag langzaam stiller worden, terwijl de plek nog even blijft.

Er is een klein huisje aan een beschutte baai.

Buiten ligt een boot aan de steiger.

Binnen staat een stoel bij het raam.

Misschien blijf je in gedachten nog wat langer zitten.

Misschien worden de beelden minder duidelijk, of neemt een eigen gedachte de ruimte over.

De lamp brandt ondertussen rustig verder.

Het water beweegt op zijn eigen manier.

De maan staat boven de landtong.

En tussen twee kleine golfjes in is telkens weer het zachte geluid van de avond.

De nachttrein

Misschien is het prettig om je voor te stellen dat je ergens in een trein zit die door de avond rijdt.

Het is een oude trein, met ruime ramen en zachte banken. Langs de wand branden kleine lampen met stoffen kappen. Hun licht valt op het hout en op een stukje van de vloer.

Je hebt een plek bij het raam.

Naast je is ruimte om iets neer te leggen. Een jas, een tas, of alleen je handen.

Buiten schuift een rij bomen voorbij.

Daarachter ligt een veld waarin het laatste daglicht nog even blijft hangen.

De trein beweegt rustig.

Onder de vloer klinkt het gelijkmatige geluid van de wielen. Soms komt er een zacht tikken bij, in kleine groepjes die verschijnen en weer verdwijnen.

Je kunt je voorstellen dat je meerijdt.

Misschien zie je het raam duidelijk voor je. Misschien zijn het vooral het ritme en de woorden die je een tijdje vergezellen, terwijl je blijft op de plek waar je werkelijk luistert.

Voor dit deel van de reis hoef je nergens over te stappen.

Je kunt gewoon blijven zitten.

Het raam is breed. Aan de onderkant loopt een smalle houten rand, glad geworden door de jaren. In een hoek ligt een beetje licht van de lamp naast je.

Als je naar buiten kijkt, zie je eerst vooral de bomen dicht bij het spoor.

Ze komen voorbij en verdwijnen achter de rand van het raam.

Verder weg bewegen de dingen langzamer.

Een schuur aan de rand van een veld. Een rij lage heuvels. Het dak van een huis dat nog een tijdje zichtbaar blijft tussen twee bomen.

De hemel heeft een zachte, blauwe kleur.

Langs de horizon ligt een dunne strook goud.

Misschien heb je vandaag zelf veel in beweging gehouden. Dingen geregeld, ergens op gelet, geprobeerd te begrijpen wat er nodig was.

Hier rijdt de trein.

De bank biedt een plek om even mee te gaan, zonder dat jij deze beweging hoeft te verzorgen.

Buiten verschijnt een sloot langs het veld.

Een stukje water vangt het licht van de hemel. Het is er maar even, een smalle glans tussen het gras.

Dan staan er weer bomen.

In de coupé is het warm.

De bekleding van de bank heeft een diepe kleur die in het lamplicht moeilijk precies te benoemen is. Blauw, misschien, met iets van groen erin.

Op de rugleuning ligt een kussen.

Aan de overkant staat een tweede bank, bij hetzelfde raam.

Er is weinig dat om aandacht vraagt.

Je kunt naar buiten kijken. Of in gedachten gewoon zitten, terwijl het landschap zijn eigen weg langs het glas vindt.

Er klinkt een lichte verandering in het geluid van de wielen.

De trein rijdt over een stuk spoor waar het tikken wat langer aanhoudt.

Daarna wordt het weer een lage, doorgaande toon.

Een stukje verderop volgt het spoor een brede bocht.

Vanuit het raam worden even de verlichte ramen van een ander rijtuig zichtbaar. Kleine, warme rechthoeken in de avond.

Dan verdwijnen ze weer achter de bocht.

Jouw lamp blijft op dezelfde plaats.

Het kussen ligt naast je.

De houten rand onder het raam vangt nog steeds een beetje licht.

Misschien gaan je gedachten ondertussen ergens anders naartoe.

Naar iets van vandaag. Naar morgen. Naar een gesprek waarvan je een paar woorden bent blijven onthouden.

Ze hoeven niet allemaal afgerond te worden voordat je hier kunt zitten.

De trein heeft ruimte voor een reiziger met een hoofd waarin nog van alles gebeurt.

Buiten ligt nu een boomgaard.

De bomen staan in ruime rijen. Tussen de stammen is het gras nog zichtbaar. Aan het einde van de boomgaard brandt een lamp bij een lage deur.

Iemand is daar misschien nog iets aan het opruimen.

Een emmer wegzetten. Een raam sluiten.

Het licht wordt langzaam kleiner achter je.

Dan is er weer een veld.

De lucht wordt dieper blauw.

In het glas verschijnt een weerspiegeling van de coupé. De lamp lijkt buiten te hangen, boven het gras.

Je ziet een stukje van de bank en de donkere rand van het kussen.

Daar doorheen blijft het landschap zichtbaar.

Dichtbij de warmte van het rijtuig.

Verder weg de open avond.

Een paar minuten lang verandert er weinig.

Het spoor loopt langs de voet van een heuvel. De bomen staan wat verder weg. Hier en daar groeit een struik dicht bij de baan, die kort het uitzicht onderbreekt.

De wielen houden hun ritme.

Je hoeft er niet naar te luisteren om het te blijven horen.

Soms verdwijnt het naar de achtergrond. Soms valt het weer op, bijvoorbeeld wanneer er verder weinig geluid is.

Op het kleine tafeltje bij het raam staat een beker.

Er zit iets warms in. Boven de rand stijgt een dun sliertje damp op, dat even zichtbaar wordt in het licht.

Je kunt de beker in gedachten vasthouden.

Of hem laten staan.

Door het raam zie je hoe de eerste lichtjes van een dorp verschijnen.

Een huis aan de buitenrand.

Een raam op een bovenverdieping.

Verderop een paar lampen langs een smalle straat.

Het dorp ligt een eindje van het spoor. Daardoor kun je het een tijdje blijven zien.

Een kerk staat tussen de daken, met een toren die donker afsteekt tegen de hemel.

Onder de huizen loopt een rivier.

Je ziet haar pas wanneer de trein een stukje verder is. Een zachte, zilveren bocht tussen de bomen.

Langs de oever branden kleine lichten.

Hun weerspiegelingen zijn kort en beweeglijk.

Het lijkt een gewone avond in een dorp.

Er wordt gegeten. Er gaat ergens een deur open. Iemand doet misschien zijn schoenen uit en is blij dat de dag voorbij is.

Vanuit de trein zie je er maar iets van.

Een paar ramen.

Een brug.

Een stukje straat dat daarna weer uit het zicht verdwijnt.

Misschien is het prettig dat je niet overal bij hoeft te zijn.

Dat er zoveel leven bestaat waar je vanavond niets voor hoeft te regelen.

De trein rijdt langs het dorp en verder de avond in.

De rivier blijft nog een tijdje in de buurt.

Soms zie je water tussen de bomen. Dan ligt er een brede strook gras tussen het spoor en de oever.

Boven de heuvel verschijnt een ster.

Ze beweegt niet mee zoals de bomen dat doen.

Vanuit het raam lijkt ze een tijdje met de trein mee te reizen.

Er komen meer lichtpunten bij.

Eerst een paar, ver uit elkaar. Later ook kleinere, die je pas opmerkt wanneer je blik wat langer op de hemel rust.

Het is helder geworden boven het dal.

In de coupé klinkt het zachte bewegen van stof.

Misschien verplaats je in gedachten het kussen. Misschien leg je een jas wat anders neer.

Ook op de plek waar je werkelijk bent, kun je van houding veranderen wanneer dat prettig is.

De reis gaat ondertussen verder.

Je hoeft niet terug te zoeken waar het dorp gebleven is.

Er is nu een raam.

Een rustige coupé.

En buiten een rivier die af en toe het licht van de hemel vangt.

Misschien ben je moe van iets wat niet zichtbaar is voor anderen.

Van wachten. Van zorgen. Van telkens opnieuw ergens rekening mee houden.

Je hoeft die vermoeidheid hier niet uit te leggen.

De bank blijft een bank waarop je kunt zitten.

De lamp verlicht het tafeltje.

Buiten schuift een donkere boom voorbij, gevolgd door een open stuk landschap.

In de verte ligt een meer.

Het verschijnt geleidelijk, eerst als een brede glans tussen twee heuvels. Daarna wordt een stukje van de oever zichtbaar.

De trein volgt het water op ruime afstand.

Er staan rietpluimen langs de kant. Verderop liggen een paar huizen verspreid tussen de bomen.

Het maanlicht raakt een deel van het meer.

Je ziet kleine lijnen op het water, die bewegen zonder dat je hun richting precies kunt volgen.

De wielen klinken wat zachter op dit stuk spoor.

Een lage toon onder de vloer.

Af en toe een tik.

Dan weer de doorgaande beweging van de trein.

Je kunt een tijdje bij het meer blijven kijken.

Misschien merk je iets op wat je mooi vindt.

Misschien zijn er vooral gedachten, en komt het landschap af en toe tussendoor.

Beide passen in deze reis.

Het uitzicht hoeft je niet ergens van weg te halen. Het kan eenvoudigweg een tijdje naast je eigen ervaring bestaan.

Het licht in de coupé is warm gebleven.

Op het raam ligt de weerspiegeling van de lamp, als een klein gouden eiland boven het donkere water.

Aan de overkant van het meer brandt een raam.

De afstand is groot genoeg om alleen het licht te zien.

Geen kamer.

Geen mensen.

Alleen de wetenschap dat daar een huis staat waarin het avond is.

De trein maakt een lange, zachte bocht.

Het meer verschuift langzaam naar de rand van het raam. De laatste weerspiegelingen blijven nog even tussen de stammen zichtbaar.

Daarna wordt de oever donker.

Er komt een stuk landschap met lage velden.

De hemel is hier ruim.

Een dunne wolk trekt langs de sterren. Ze is zo licht dat je haar vooral herkent aan de lichtpunten die er even achter verdwijnen.

In de coupé verandert weinig.

De beker staat op tafel.

Het kussen ligt binnen handbereik.

De lamp maakt een zachte cirkel op het hout.

Misschien is er iets geruststellends aan een plek die met je meereist.

Buiten kan het landschap veranderen, terwijl je hier gewoon blijft zitten.

Je hoeft de velden niet te onthouden.

Niet te weten bij welk dorp de rivier begon.

De avond hoeft geen route te worden die je kunt navertellen.

Er zijn beelden voorbijgekomen.

Een boomgaard.

Een verlicht raam.

Maanlicht op een meer.

Misschien blijft er iets van hangen. Misschien worden ze alweer minder duidelijk.

De wielen gaan verder.

Soms in kleine groepjes tikken.

Soms als één lange, lage toon.

Verderop langs het spoor staat een klein huis.

Er brandt een lamp boven de deur. Een smal paadje leidt ernaartoe, tussen struiken die in het donker nauwelijks van elkaar te onderscheiden zijn.

Het huis verschijnt rustig in het raam.

Blijft even.

En ligt dan achter de trein.

Boven de velden blijven de sterren zichtbaar.

Misschien zijn er dingen die ook vanavond met je meereizen. Dingen die zich niet laten achterlaten omdat er ergens een trein door een verhaal rijdt.

Ze hoeven niet weg.

Er kan iets moeilijks zijn, en ondertussen dit kleine tafeltje in het lamplicht.

Het geluid van de wielen.

Een plek waar je een tijdje kunt blijven.

De coupé wordt langzaam een vertrouwde ruimte.

Je hoeft niet meer naar ieder detail te kijken om te weten hoe ze eruitziet.

Er is de bank.

De lamp.

Het brede raam met de avond daarachter.

Misschien hoor je af en toe vooral de stem die verder vertelt. Misschien verdwijnen er stukken tussen je eigen gedachten.

De trein wacht niet op aandacht.

Je kunt later weer aansluiten, bij een geluid, een lichtje of een paar woorden die dichtbij komen.

Buiten zijn de velden bijna helemaal in de nacht opgenomen.

Langs de horizon staat een rij bomen.

Daarboven ligt een strook heldere hemel.

De maan is wat hoger gekomen.

Haar licht raakt af en toe de bovenkant van het gras.

Het lijkt alsof er tussen de donkere vormen steeds kleine stukjes van het landschap zichtbaar blijven.

Een sloot.

Een hek.

De rand van een akker.

Daarna weer het donker.

In de coupé brandt dezelfde kleine lamp.

De beker is nog een beetje warm.

Het rijtuig beweegt gelijkmatig over het spoor.

Voorlopig is er niets wat je hoeft te bereiken.

Je kunt meerijden.

Met een heldere gedachte, met een slaperig hoofd, of met alles wat er op dit moment bij je hoort.

De nacht ligt ruim om de trein heen.

Hier en daar verschijnt een lichtje.

De wielen vinden hun ritme.

En achter het warme raam kun je nog een tijdje blijven zitten.

De winterkamer

Misschien is het prettig om je voor te stellen dat er ergens een huis staat waar de winter al is aangekomen.

Het ligt een beetje buiten het dorp, aan een weg die langzaam omhoogloopt tussen de bomen.

Op het dak ligt sneeuw. Langs de rand hangen een paar kleine ijspegels, doorschijnend in het laatste licht. Achter een breed raam brandt een lamp.

Je kunt je voorstellen dat je daar bent.

De dag wordt donkerder. In de verte liggen heuvels onder een zachte, witte laag. Tussen de bomen zijn nog enkele daken zichtbaar, met hier en daar een dunne strook rook erboven.

Bij het huis loopt een kort pad naar de deur.

Iemand heeft de sneeuw opzijgeveegd. Aan weerszijden ligt ze wat hoger, met ronde randen waarin het avondlicht blauw lijkt.

Onder het afdak staat een lantaarn.

Het licht valt op de deurklink en op een stukje van de stenen drempel.

Je hoeft de kou niet werkelijk te voelen om bij dit huis aan te komen. Misschien zijn er beelden. Misschien hoor je vooral een stem die vertelt over een winteravond, terwijl jij gewoon blijft waar je nu bent.

Binnen is een kleine hal.

Aan de muur hangen een paar jassen. Op de vloer ligt een dikke mat. Er staat een houten bankje waar iemand zijn schoenen heeft uitgetrokken.

Verderop staat een deur open.

Daarachter ligt de winterkamer.

Ze wordt zo genoemd omdat het in deze kamer altijd het eerst warm wordt. Aan de ene kant staat een oude kachel. Aan de andere kant kijkt een breed raam uit over de besneeuwde tuin.

Er is een ruime stoel, met een kussen dat een beetje is ingezakt. Over de leuning ligt een wollen deken.

De lamp staat op een lage tafel.

Haar licht valt naar beneden, zodat je vanuit de stoel goed naar buiten kunt kijken.

Je kunt hier plaatsnemen.

Misschien heeft vandaag veel van je gevraagd. Misschien heb je vooral gewacht, of dingen gedaan die van buitenaf heel gewoon leken.

In deze kamer hoeft je dag geen ander einde te krijgen dan hij heeft.

Er staat een stoel. De kachel geeft warmte. Buiten begint het opnieuw te sneeuwen.

Eerst zijn het maar enkele vlokken.

Ze worden zichtbaar wanneer ze langs het raam vallen. Een stukje verder verdwijnen ze tegen de donkere bomen.

Dan komen er meer.

Grote, langzame vlokken die door de lucht draaien. Sommige bewegen bijna recht naar beneden. Andere worden door een kleine wind meegenomen tot onder de takken.

De tuin ligt dicht bij het huis.

Middenin staat een appelboom. Zijn kale takken dragen smalle randen sneeuw. Onder de boom is een rond stukje grond waar in de zomer bloemen groeien.

Nu zie je alleen een lage, witte welving.

Langs de schutting staat een bank.

De zitting is bedekt. Aan één kant steekt de houten armleuning nog boven de sneeuw uit.

Je kunt de tuin bekijken zonder te bedenken hoe hij er in de zomer uitziet.

Vanavond is dit zijn vorm.

Het raam heeft diepe vensterbanken. In de onderste hoeken is het glas een beetje beslagen. Hogerop zijn fijne lijnen van rijp ontstaan, zo dun dat ze op kleine takjes lijken.

Vanuit de stoel kun je er een paar volgen.

Een lijn buigt naar links. Een andere splitst zich in steeds kleinere vertakkingen.

Daarachter vallen de vlokken.

In de kachel zakt het hout een klein stukje.

Er klinkt een dof tikje, gevolgd door het zachte geruis van vuur.

Door het glas in het kacheldeurtje zie je een smalle vlam langs een houtblok lopen.

Ze blijft even bovenaan hangen en wordt dan lager.

De warmte komt langzaam de kamer in.

Misschien ligt de deken prettig over je heen, in gedachten. Misschien vind je het genoeg om haar op de leuning te zien liggen.

Je kunt de kamer op jouw manier bewonen.

Soms gaan gedachten nog door wanneer de bezigheden van de dag zijn afgelopen. Ze komen met iets wat je vergeten bent, of met woorden die je later had willen zeggen.

Ook dat kan hier zijn.

De sneeuw heeft er niets op tegen.

Ze blijft voorbij het raam vallen, terwijl de kachel zacht klinkt.

Buiten staat een kleine stenen schaal op een paaltje. Er ligt vogelvoer in, onder een houten dakje dat de sneeuw tegenhoudt.

Een vogel komt aanvliegen.

Hij landt op de rand, schudt zijn veren en kijkt even om zich heen.

Dan pakt hij iets uit de schaal.

Een kort bewegen van zijn kop. Een sprongetje naar de andere kant.

Daarna vliegt hij naar de appelboom.

Vanuit de stoel is hij nog even te zien, een klein donker bolletje tussen de witte takken.

Dan verdwijnt hij verder de tuin in.

Het licht boven de heuvels wordt zachter.

Er blijft een smalle, bleke strook langs de horizon. Daarboven krijgt de hemel een diepere kleur, blauw met iets van grijs erin.

De sneeuw lijkt nu wat langzamer te vallen.

Of misschien valt het je pas op hoe rustig ze al die tijd bewoog.

Op de tafel staat een beker.

Hij is van dik aardewerk, met een oor dat gemakkelijk in een hand past. Er zit iets warms in. Een dun sliertje damp wordt zichtbaar in het licht van de lamp.

In gedachten kun je hem even vasthouden.

De beker heeft een kleine onregelmatigheid langs de rand, ontstaan toen hij werd gemaakt. Iemand heeft hem toch gebakken, geglazuurd en jarenlang gebruikt.

Hij staat hier gewoon tussen de andere dingen.

Naast de tafel ligt een kleed. Het patroon is op sommige plekken vervaagd. Dichter bij de kachel zijn de kleuren warmer dan bij het raam.

Vanuit je stoel kun je zowel het vuur als de tuin zien.

Je blik kan ergens blijven hangen.

Bij een vlam. Een tak. Een vlok die heel even aan het glas blijft kleven.

Misschien ben je gewend om te merken wat er nog ontbreekt. Wat aandacht vraagt, wat morgen moet gebeuren, wat je nog zou willen veranderen.

Dat vermogen mag vanavond even zonder werk zitten.

De kamer blijft er ook wanneer je weinig opmerkt.

Een windvlaag strijkt langs het huis.

Je hoort haar eerst bij de hoek van het dak. Daarna beweegt de sneeuw buiten een beetje schuin langs het raam.

Op de vensterbank valt een zachte schaduw.

Dan wordt het weer stiller.

Het is een oud huis. Het heeft vaker winteravonden meegemaakt. Er zit een kleine kier in de vloer, er is een plank die soms kraakt, en in de muur loopt een smalle scheur die al jaren even lang is.

In de winterkamer zijn die dingen vertrouwd geworden.

Ergens achter de deur klinkt een rustige voetstap.

Daarna wordt verderop in huis een kast gesloten.

Iemand is nog bezig met het gewone einde van de dag. Een kopje wegzetten. Een lamp uitdoen. Even kijken of de deur goed dicht is.

De geluiden verdwijnen weer.

Je hoeft er niet achteraan.

Hier brandt de kleine lamp nog.

Buiten zijn de heuvels bijna helemaal in de avond opgenomen. De tuin blijft zichtbaar door het licht dat uit het raam valt.

Op het pad liggen voetafdrukken.

De sneeuw verzamelt zich langzaam langs de randen ervan. Een diepe afdruk blijft nog lang te zien. Een ondiepe wordt wat zachter van vorm.

Er hoeft niets in dat beeld te worden gelezen.

Het heeft gesneeuwd.

Er is iemand naar dit huis gelopen.

En nu is het avond.

Misschien is het prettig om voor een tijdje geen betekenis te hoeven geven aan wat je ziet.

Je kunt gewoon naar de tuin kijken.

De appelboom draagt zijn kleine witte randen. De bank staat langs de schutting. Onder het dakje van de voederschaal is het donker geworden.

In de kachel is een nieuwe vlam zichtbaar.

Ze verschijnt tussen twee houtblokken en verlicht een stukje van de achterwand. Dan buigt ze verder omhoog.

Het vuur verandert, terwijl de kamer haar warmte bewaart.

Misschien voelt deze avond nog steeds zoals jouw avond voelde voordat je begon te luisteren.

Dat mag.

Je kunt vermoeid zijn en het licht op de vloer zien. Je kunt iets missen en ondertussen de sneeuw voorbij het raam laten vallen.

Er hoeft geen keuze gemaakt te worden tussen wat er vanbinnen is en wat de kamer in gedachten biedt.

Ze kunnen een tijdje samen bestaan.

Buiten houdt het sneeuwen geleidelijk op.

Er vallen nog een paar vlokken, ver van elkaar. De laatste die je opmerkt, blijft even boven de schutting zweven en zakt dan uit het zicht.

Tussen de wolken verschijnt een opening.

De hemel daarachter is helder.

Een ster wordt zichtbaar boven de appelboom.

Verderop nog één.

Vanuit het dorp komt het geluid van een klok. De klank is zacht geworden door de afstand.

Je hoort hem terwijl je naar het raam kijkt.

Daarna keert het gewone geluid van de kamer terug. Het vuur. Een plank die even werkt. Het lichte geruis dat soms uit de kachel komt.

Op het glas weerspiegelt de lamp.

Haar warme gloed lijkt een klein stukje buiten het huis te hangen, vlak voor de besneeuwde tuin.

De ster staat daarachter.

Dichtbij licht en ver licht, samen in hetzelfde raam.

Je hoeft je blik nergens op vast te houden.

De deken ligt over de stoel. De beker staat op tafel. Het huis is langzaam stiller geworden.

Misschien worden ook de woorden wat minder scherp. Misschien hoor je ze nog duidelijk, of ben je ondertussen met je gedachten ergens anders.

Je kunt blijven luisteren zoals het gaat.

In de winterkamer wordt niets afgeteld.

Het vuur heeft nog hout.

De lamp heeft nog licht.

En de nacht heeft alle tijd om over de tuin te komen liggen.

De wolken schuiven verder uiteen. Boven de heuvels is nu een groter stuk sterrenhemel zichtbaar.

Het maanlicht bereikt de rand van de schutting.

Het maakt de sneeuw daar heel licht, bijna zilver. Onder de boom blijven de schaduwen blauw.

Vanuit de stoel is het een klein landschap.

Een tuin, een boom, een bank.

Verder weg de heuvels.

En daarboven de sterren die zichtbaar worden wanneer de wolken verderdrijven.

Misschien zijn er straks weer dingen die aandacht vragen.

Dat hoeft deze kamer vanavond niet op te lossen.

Ze kan gewoon een plek zijn waar je een tijdje zat. Met wat je meebracht, en met wat er ondertussen nog meer te zien en te horen was.

Een vlok tegen het raam.

Een vogel op de schaal.

Het licht dat langzaam veranderde.

In de kachel gloeit het hout dieprood.

Af en toe verschijnt er nog een kleine vlam, die even blijft en weer lager wordt.

De tuin is stil geworden.

Onder het afdak bij de voordeur brandt de lantaarn. Haar licht valt nog steeds op de stenen drempel.

Binnen ligt de mat.

De jassen hangen aan hun haken.

En verderop is de winterkamer, met de stoel bij het raam.

Je kunt er in gedachten nog blijven.

De nacht beweegt rustig langs het huis.

Buiten ligt de sneeuw.

Binnen blijft het warm.

De tuin onder glas

Ergens achter een oude tuinmuur staat een kas.

Ze is gebouwd van hout en glas, met een dak dat in een zachte boog boven de planten uitkomt.

Overdag vangt ze het licht van alle kanten.

Vanavond liggen er regendruppels op het dak.

Het heeft een tijdje geregend. De paden buiten zijn donker geworden en langs de rand van de muur glanzen de bladeren.

In de kas branden kleine lampen.

Hun licht maakt de ramen warm tegen de blauwe avondlucht.

Je kunt je voorstellen dat je bij de ingang staat.

Een kort stenen pad loopt tussen de planten door naar de deur. Onder je is de grond stevig. Aan weerszijden groeien lage kruiden, waarvan de geur na de regen wat sterker is geworden.

De deur staat op een kier.

Binnen is een andere lucht.

Een beetje warmer.

Een beetje vochtiger.

Ze ruikt naar aarde en naar bladeren die de hele dag in het licht hebben gestaan.

Misschien zie je de kas in gedachten duidelijk voor je.

Misschien ontstaat er alleen een idee van groen, van glas en van regen die boven je klinkt.

Dat is genoeg om hier een tijdje te kunnen zijn.

Je komt binnen op een breed pad van lichte stenen.

Links staan lage planten op een houten tafel. Rechts groeien varens, met bladeren die in lange bogen over de rand van hun potten hangen.

Het pad loopt een klein stukje verder naar een bank.

Van daaruit kun je de ingang nog zien.

De bank staat onder het hoge deel van het dak. Er ligt een zacht kussen op. Over één kant hangt een deken, losjes opgevouwen.

Je kunt er plaatsnemen.

Misschien heb je vandaag veel woorden gehoord.

Vragen, berichten, dingen waarop een antwoord werd verwacht.

Hier zijn voorlopig vooral bladeren.

Ze hebben ieder hun eigen vorm.

Sommige zijn breed en glanzend. Andere klein, met lichte randjes die zichtbaar worden wanneer het lamplicht erop valt.

Boven de bank hangen een paar takken van een oude klimplant.

Ze zijn langs een houten balk geleid en hebben daar hun plek gevonden.

Tussen twee bladeren hangt een druppel.

Hij wordt langzaam groter.

Dan valt hij op de aarde eronder.

Een klein, helder tikje.

Buiten begint de regen opnieuw.

Eerst hoor je enkele druppels op het glas. Ze komen ver uit elkaar, op verschillende plekken boven je.

Daarna wordt het geluid wat voller.

Een zacht, onregelmatig tikken over het dak.

De planten blijven staan waar ze staan.

Op de vloer verschijnt een bewegend patroon van licht. De druppels op de ramen vervormen een beetje van de gloed van de lampen.

De stenen lijken daardoor langzaam te veranderen, terwijl ze gewoon onder de bank blijven liggen.

Je kunt ernaar kijken.

Of je aandacht ergens anders laten zijn.

Er hoeft geen duidelijk beeld te ontstaan om naar de regen te kunnen luisteren.

Aan de overkant van het pad staat een brede pot.

Er groeit een plant in met ronde bladeren. Op het onderste blad ligt nog een heel klein beetje water.

Het lamplicht verschijnt daarin als een lichtpuntje.

Dichter bij de rand staat een jong blad opgerold.

Het is er gewoon, tussen de grotere bladeren in.

Je hoeft er niets van te leren.

De kas is een plek waar planten groeien, waar sommige bloemen opengaan en andere hun blaadjes alweer laten vallen.

Onder een tafel ligt een verdord blad dat nog niet is opgeruimd.

Op de rand van een pot zit een lichte kalkstreep.

Het is een tuin waarin wordt gezorgd en gewerkt.

En nu is het avond.

Het werk ligt stil.

Naast de deur staat een gieter. Een paar druppels zijn van de tuit op de vloer gevallen.

De lamp erboven brandt rustig.

Vanuit de bank zie je hoe de regen langs het raam loopt.

Twee dunne lijntjes komen bij elkaar en worden één. Ze vinden langzaam een weg naar beneden.

Aan de onderkant blijft het water even hangen.

Dan verdwijnt het langs de buitenkant van het hout.

Misschien zijn er gedachten die al de hele dag terugkomen.

Een vraag die zich opnieuw aandient. Een gevoel waar je nog niet goed woorden voor hebt.

Ze hoeven hier niet onderzocht te worden.

Je kunt ze meenemen tussen de planten.

Het geluid op het dak gaat verder.

De bank staat onder de klimplant.

Er is ruimte om een tijdje te blijven zitten.

Aan het einde van de kas staat een kleine stenen kom.

Er valt water in uit een dun pijpje langs de muur. Een bescheiden stroompje, dat van deze afstand bijna alleen hoorbaar is wanneer de regen zachter wordt.

Op het oppervlak ontstaan kleine kringen.

Ze bereiken de rand en verdwijnen tussen de volgende kringen.

Vanuit de bank zie je een stukje van het water.

Het weerkaatst een lamp en een paar donkere bladeren daarboven.

Soms beweegt er iets in die weerspiegeling omdat buiten de regen over het glas loopt.

Alles blijft dichtbij.

De bank.

Het pad.

De planten aan de overkant.

Boven je het zachte geluid van regen.

Misschien ben je gewend om je aandacht steeds ergens bij te houden. Om goed te luisteren, op tijd te reageren, niet te vergeten wat er nog moet.

Hier mag je een stukje missen.

Wanneer je weer iets hoort, is er nog steeds de kas.

De bladeren.

Het water in de stenen kom.

Je hoeft niet terug naar het begin.

Op de houten tafel bij de ingang staan een paar kleine potjes naast elkaar. Aan sommige zitten nog lege zaadomhulsels vast.

Een ander potje bevat alleen aarde.

Er steekt een kort stokje in, met letters die vanaf de bank niet te lezen zijn.

Je kunt het daarbij laten.

Verderop ligt een opgevouwen doek. De steel van een klein schepje steekt eronderuit.

Iemand heeft de dingen zo achtergelaten dat ze morgen weer gebruikt kunnen worden.

Voor vanavond mogen ze daar liggen.

De lampen zijn bevestigd aan de houten balken.

Ze geven geen fel licht. Het zijn kleine, warme plekken tussen het groen.

Sommige bladeren worden bijna goud waar de gloed hen raakt.

Andere blijven donker.

In de kas zijn veel tinten die je niet allemaal hoeft te onderscheiden.

Je blik kan bij één blad rusten.

Of langs de vormen gaan zonder iets uit te kiezen.

Buiten wordt de regen lichter.

Het tikken boven de bank valt uiteen in losse druppels. Aan de andere kant van het dak blijft het nog wat langer hoorbaar.

Langs de rand verzamelt zich water.

Af en toe valt er een druppel naar beneden en raakt het grind buiten.

Door het glas kun je de tuinmuur zien.

Daarachter liggen donkere bomen.

De hemel is nog bewolkt, maar aan één kant verschijnt een bleke opening.

Het laatste licht van de dag komt even door het dak.

Het maakt een stukje van de houten balk zichtbaar dat eerder in de schaduw lag.

Er zijn kleine groeven in het hout.

Een oude knoest.

Een dunne lijn die met de boog van het dak meeloopt.

De kas staat hier al lang.

Er zijn winters geweest waarin iemand de potten dichter bij elkaar zette. Zomers waarin de ramen hoog openstonden en de warme lucht langzaam naar buiten trok.

Vanavond ligt er regen op het glas.

Binnen is het aangenaam.

Langs de voet van de muur lopen verwarmingsbuizen, die hun warmte rustig aan de ruimte afgeven.

Onder de bank ligt een strook vloer waar het licht nauwelijks komt.

Verderop glanst een nat blad.

Misschien is er iets aan jezelf waar je vandaag ongeduldig over was.

Iets wat terugkwam, terwijl je had gehoopt dat het anders zou gaan.

Je hoeft daar hier geen beter antwoord op te vinden.

Je kunt op de bank zitten als dezelfde mens die deze dag heeft meegemaakt.

De lampen blijven tussen de bladeren branden.

De regen is bijna opgehouden.

In de stenen kom valt nog steeds het kleine stroompje water.

Het is nu duidelijker te horen.

Een rustig, fijn geluid dat ergens in de ruimte aanwezig blijft.

Tussen de druppels op het dak wordt een stukje hemel zichtbaar.

Het blauw is dieper geworden.

Er staat een eerste ster boven de gebogen rand van de kas.

Vanuit de bank zie je haar door een glasplaat met kleine onregelmatigheden. Het licht lijkt daardoor soms een beetje te veranderen wanneer je blik verschuift.

Je kunt gewoon blijven kijken.

Een druppel glijdt langzaam langs het glas en neemt heel even het lichtpunt in zich op.

Dan loopt hij verder.

De ster staat nog op dezelfde plek.

Buiten hangt de geur van natte aarde.

Door een klein open raam hoog in de kas komt een beetje avondlucht naar binnen.

Ze beweegt langs de bovenste bladeren.

Een lange varen buigt nauwelijks zichtbaar.

Daarna hangt hij weer stil.

Er is weinig haast in zo'n beweging.

Misschien merk je haar op.

Misschien luister je vooral naar de stem en zie je de planten op jouw eigen manier.

De beelden mogen eenvoudiger worden.

Een blad hoeft niet meer te zijn dan een donkere vorm.

Een lamp een warme gloed.

Een kas een plek waar je in gedachten even kunt zitten.

Aan de andere kant van de tuinmuur gaat ergens een licht aan.

Het verschijnt tussen twee takken, klein en ver weg.

Misschien staat daar een huis.

Misschien wordt er nog iets gedaan voordat ook daar de avond rustiger wordt.

In de kas zie je vooral de weerspiegeling van je eigen lampen in het glas.

Een lichtje dichtbij.

Een tweede verderop, tussen het groen.

En daarachter de tuin.

Het kan prettig zijn om even niets te hoeven toevoegen aan een plek.

De planten staan er al.

Het water klinkt.

Je kunt aanwezig zijn, ook wanneer je aandacht afdwaalt of er vanbinnen iets onrustig blijft.

De bank vraagt geen bepaalde stemming.

De deken ligt nog over de rand.

Misschien trek je haar in gedachten wat dichterbij. Misschien is de lucht in de kas warm genoeg.

Je kunt het beeld laten aansluiten bij wat voor jou prettig is.

Boven de bomen schuiven de wolken verder uiteen.

Door het dak worden meer sterren zichtbaar.

In sommige ruiten zie je de hemel helder. In andere breekt het licht in druppels die nog niet naar beneden zijn gegleden.

Het lijkt alsof een paar kleine sterren heel dichtbij hangen.

Tussen de balken.

Vlak boven de bladeren.

De nacht is nu om de kas heen gekomen.

De tuinmuur heeft een zachte, donkere rand gekregen. Het pad buiten is nog net te zien waar het licht door de deur naar buiten valt.

Binnen blijven de planten herkenbaar.

De ronde bladeren tegenover de bank.

De varen langs het pad.

De klimplant boven je.

Misschien hoef je ze niet meer afzonderlijk te zien om te weten waar je bent.

Er is een stille tuin onder glas.

Er branden een paar lampen.

En ergens valt water in een stenen kom.

De dag hoeft hier niet opnieuw bekeken te worden.

Wat er gebeurde, kan voorlopig blijven zoals het gebeurde.

Er is ook deze avond geweest.

Een beetje regen boven je.

Licht tussen de bladeren.

Een plek waar je een tijdje kon zitten zonder iets in jezelf te hoeven veranderen.

Aan de rand van het dak valt nog een laatste verzamelde druppel.

Hij raakt buiten een blad.

Daarna wordt het stiller.

Het stroompje in de kom blijft hoorbaar.

Op de vloer ligt de gloed van de lampen.

Je kunt in gedachten nog wat langer blijven.

De kas staat onder de sterren.

De bladeren hangen rustig boven het pad.

En in de warme lucht blijft het zacht ruiken naar aarde en groen.

De Vrede van Overgave

Een persoonlijk, kosteloos en niet-commercieel initiatief van Matthijs Harkema.

Deze teksten en luisterverhalen kunnen steun of herkenning bieden, maar vervangen geen professionele zorg of begeleiding.

devredevanovergave.nl